

Betänkande SOU 2024:42 Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid

Delegationen för migrationsstudier (Delmi) tillstyrker utredningens förslag om en ny målstruktur omfattande ett nytt övergripande mål inriktat på höjd bildningsnivå, höjd utbildningsnivå och ökad delaktighet i samhället samt fyra underliggande delmål. Delmålen omfattar; 1) att fler människor breddar och fördjupar sina kunskaper och når nya insikter, 2) att fler människor intresserar sig för kulturell utbildning och bildning samt att delaktigheten i kulturlivet ökar och breddas, 3) att fler människor får nya och återkommande möjligheter att gå vidare i arbetsliv och studier och 4) att folkbildningens verksamhet bidrar till ökad sammanhållning och gemenskap genom att nya målgrupper nås och att personer med olika bakgrund och förutsättningar möts i folkbildande sammanhang.

Delmi vill särskilt understryka vikten av det fjärde delmålet ambition att nå nya målgrupper med olika bakgrund.

Utredningen framhåller att folkbildningen bidrar till flera politikområden, däribland integrationspolitiken. Utredningen visar dock att en begränsad del av de som deltar i folkbildningsinsatser är utlandsfödda. Delmi bedömer därför att delmålet om att nå nya målgrupper är viktigt. Delmi har tagit fram en del studier som visar vikten av att delta i folkbildande sammanhang för att främja integration. Till exempel visar Delmis rapport 2021:1 *Idrott och hälsa bland flickor* att deltagande i frivilliga idrottsrörelser ger en möjlighet till sociala relationer och nätverk, som påverkar inte bara integration utan även jämställdhet. Att deltagande i folkbildning kopplat till föreningsliv kan bli gynnsamt för integration framgår också av Delmis Policy Brief 2024:10 *Likgiltiga platser och platser för gemenskap: Nyanlända flyktingars relationsskapande i*

små- och medelstora städer: ”.....föreningslivet som tycks ha de bästa förutsättningarna för att skapa kontakter mellan flyktingar och lokalbefolkning. I kyrkan, i hjälpororganisationer, och i idrottsföreningar kan de nyanlända få personlig hjälp med myndighetskontakter, hitta vägar till arbete, och få sammanhang där de kan öva på svenska språket.” (Lundstedt 2024:10, s. 6)

Mot bakgrund av det omfattande fusk, såväl oavsiktligt som i vissa fall i form av brottsverktyg, inom folkbildningsområdet som avslöjades på Järvafältet i Stockholm 2020 är utredningens övergripande bedömning att fler åtgärder behövs för att stärka kontrollen av statsbidraget till folkbildningen.

Delmi tillstyrker utredningens förslag att den nuvarande självförvaltningsmodellen behålls men att förändringar genomförs för att säkerställa ändamålsenlig kontroll, uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen.

Delmi tillstyrker utredningens förslag att en ny modell för uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen ska införas innebärande att uppföljning och utvärdering fortsatt ska genomföras på tre olika nivåer – staten, Folkbildningsrådet respektive SISU Idrottsutbildarna men att den statliga oberoende utvärderingen ska ha en mer framträdande roll.

Delmi tillstyrker även utredningens förslag att Riksrevisionen ska granska årsredovisningarna för Folkbildningsrådet och SISU Idrottsutbildarna innebärande att Riksrevisionen genomför en revision av såväl organisationernas räkenskaper som ledningens förvaltning.

I detta ärende har ordförande i Delmi, Joakim Palme, beslutat. Utredningssekreterare Andreas Savelli har varit föredragande.

Joakim Palme

Andreas Savelli